

27.03.2019

§ 11

Asianro 2692/08.01.00/2018

Yksinoikeuksien myöntäminen Kuopion kaupunkiseudun kaupunkiliikenteen linjojen 1 ja 3 sekä maaseutulinjojen 42-48 sopimusliikennöitsijöille**Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi**
Henkilökuljetusten järjestäminen

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta päätti 26.4.2018 (§ 28), että avoimet joukkoliikennepalvelut järjestetään Kuopio-Siilinjärvi – alueella soveltamalla EU:n palvelusopimusasetusta (PSA). Päätöksellä turvataan markkinaehtoisesti syntyviä palveluja monilukuisemmat, luotettavammat ja laadukkaammat palvelut sekä markkinaehtoisia hintoja edullisemmat asiakashinnat alueella.

PSA:ssa vahvistetaan ehdot, joiden mukaan toimivaltainen viranomainen voi turvata välttämättömät henkilöliikennepalvelut, jotka eivät voi toimia markkinaehtoisesti. Yhtenä menetelmänä on yksinoikeuden myöntäminen julkisen liikenteen harjoittajalle. Markkinaehtoinen liikenne ei saa aiheuttaa jatkuvaa ja vakavaa haittaa PSA:n mukaisesti järjestetylle liikenteelle.

Ennen heinäkuuta 2018 viranomainen pystyi puuttumaan markkinoihin joukkoliikennelain mukaisella reittiliikennelupamenettelyllä, joka katsottiin osaksi PSA-liikenteen yksinoikeuksien myöntämisprosessia. Viranomaisella oli mahdollisuus hylätä lupahakemus sillä perusteella, että haettu liikenne aiheuttaisi jatkuvaa ja vakavaa haittaa PSA:n mukaiselle liikenteelle. Viranomaisen siis pyrki arvioimaan ennen tietyn liikennepalvelun olemassaoloa sen mahdollisia vaikutuksia viranomaisen hankkimalle liikenteelle.

Heinäkuun alussa 2018 liikennepalvelulain astuessa voimaan reittiliikenneluvat poistuivat käytöstä. Markkinaehtoisen liikenteen harjoittamiseen tarvitaan henkilöliikennelupa, mutta liikenteen aloittaminen edellyttää enää vain ilmoituksen Liikenne- ja viestintävirastolle 60 päivää ennen liikenteen aloittamista.

Lain mukaan toimivaltainen viranomainen voi tarvittaessa tehdä palvelusopimusasetuksen mukaisen päätöksen yksinoikeudesta suojellakseen järjestämänsä liikennettä kilpailevalta liikenteeltä. Yksinoikeuspäätöksellä annetaan erikseen valittavalle julkisen liikenteen harjoittajalle mahdollisuus harjoittaa julkista henkilöliikennettä tietyllä reitillä, tietyssä verkossa tai tietyllä alueella ja suljetaan pois muut mahdolliset liikenteenharjoittajat. Liikennepalvelulaki siirsi siten kilpailevan toiminnan rajoittamisen jälkikäteisvalvonnan varaan.

Yksinoikeuksien myöntäminen erikseen kilpailutuksissa valituille liikenteenharjoittajille on tarpeellista, jotta sopimuksen mukaisen liikenteen hoitaminen liikennöintisopimuksen ja siinä määritellyn korvaustason mukaisesti on mahdollista. Tällä turvataan viranomaiselle palvelusta syntyvien kustannusten säilyminen kohtuullisina. Mahdollisen muun liikennetarjonnan aiheuttamaan jatkuvaan ja vakavaan haittaan voi puuttua myöhemmin vain, jos yksinoikeuspäätös on tehty.

27.03.2019

Toimivaltaisen viranomaisen on julkaistava päätös yksinoikeuden antamisesta internet-sivullaan. Sulkemisen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko.

Sansia Oy kilpailutti kuluvan vuoden alussa Kuopion kaupunkiseudun kaupunkiliikenteen linjat 1 ja 3 (pienkalustolinjat) sekä maaseutulinjat 42-48 (Siilinjärven sisäinen liikenne). Sansia Oy:n tekemien kokonaistaloudellisuuteen perustuvien päätösten mukaan kaupunkiliikenteen linjojen liikenteenharjoittajaksi valittiin Vihavaisen Taksi Oy (päätös 29.1.2019) ja maaseutukohteiden liikenteenharjoittajaksi Kuopion Tila-Auto Oy (päätös 21.2.2019). Molemmat päätökset ovat saaneet lainvoiman.

Kaupunkiliikenteen linjojen 1 ja 3 liikenteillä on yhteisiä reittiosuuksia viranomaisen toisten sopimusliikenteiden kanssa mm. Kuopion keskustassa. Nämä ovat olleet valitun liikenteenharjoittajan tiedossa liikennettä hankittaessa, joten yksinoikeus ei niitä kiellä.

Yksinoikeus kattaa kohteiden liikennöinnin liikennöintisopimusten mukaisesti kolmen vuoden ajan alkaen 3.6.2019 sekä mahdolliset optiovuodet (1+1) toimivaltaisen viranomaisen vahvistamalla reiteillä ja aikatauluilla mukaan lukien liikenteisiin sopimusaikana sopimuksia ja hankintalainsäädäntöä noudattaen tehtävät muutokset.

Toimivaltaisen viranomaisen järjestämän liikenteen reitit ja aikataulut ovat internetsivulla <https://vilkku.kuopio.fi/aikataulut-reitit>.

Vaikutusten arviointi

Päätös on ympäristö- ja yritysvaikutuksiltaan positiivinen, koska sillä turvataan palvelujen pitkäjänteinen säilyminen.

Esitys

Esitän, että Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta myöntää EU:n palvelusopimusasetuksen mukaiset yksinoikeudet Sansia Oy:n tarjouskilpailuista 29.1.2019 ja 21.2.2019 tekemien päätösten mukaisesti

1. Vihavaisen Taksi Oy:lle kaupunkiliikennelinjojen 1 ja 3 bruttoliikennesopimuksen mukaiselle liikenteelle ja siihen sopimusaikana tehtäville muutoksille sekä
2. Kuopion Tila-Auto Oy:lle maaseutuliikenteen linjojen 42-48 bruttoliikennesopimuksen mukaiselle liikenteelle ja siihen sopimusaikana tehtäville muutoksille.

Valmistelija

Seija Pasanen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5424

Päätösehdotus

Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Lautakunta hyväksyy joukkoliikennepäällikön esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

